

Σχεδιασμός του μετώπου του Βόλου από το Ηρώο μέχρι τον Άναυρο

Φοιτητές: Παπαγκίκας Γιώργος
Παρασκευά Άννα

ΠΤ – ΑΜ
2011
ΠΑΠ

Επιβλέποντες καθηγητές: Παπαδόπουλος Λότης
Τροβά Βάσω

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ & ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»**

Αριθ. Εισ.: 9966/1

Ημερ. Εισ.: 18-10-2011

Δωρεά: Συγγραφείς

Ταξιθετικός Κωδικός: ΠΤ – ΑΜ

2011

ΠΑΠ

Φοιτητές: Παπαγκίκας Γιώργος
Παρασκευά Άννα

Επιβλέποντες καθηγητές: Παπαδόπουλος Λότης
Τροβά Βάσω

Σχεδιασμός του μετώπου του Βόλου από το Ηρώο μέχρι τον Άναυρο.

περίληψη:

Η εργασία επιχειρεί την ανάπλαση και την ενοποίηση του παραλιακού μετώπου του Βόλου από το κεντρικό κτίριο του πανεπιστημίου (Παπαστράτος) μέχρι τον χείμαρρο Άναυρο. Σκοπός είναι η δημιουργία ενός ευρύτερου, ευκολότερα προσβάσιμου, διακριτού, πιο ευχάριστου, ενιαίου και ανοιχτού δημόσιου ελεύθερου χώρου σε καλύτερη σύνδεση με την υπόλοιπη ακτογραμμή και το σύνολο του αστικού συστήματος.

UNIVERSITY OF THESSALY- DEPARTMENT OF ARCHITECTURE
GRADUATION THESIS
SEPTEMBER 2011

Students: Papagkikas Giorgos
Paraskeua Anna

Supervisor Professors: Papadopoulos Lois
Trova Vaso

Design of Volo's seafront from Iroo Statue until Anauro

Resume:

The project attempts the reformation and the unification of Volo's waterfront between universities' central building (Papastratos) and Anavros flow. The purpose is the creation of a wider, more accessible, discernible, pleasant, united and open public free space with a better connection with the rest coastline and the total urban system.

«Στο κλασικό του έργο *Η εικόνα της πόλης (The image of the city)* ο Kevin Lynch διδάσκει ότι η αλλοτριωμένη πόλη είναι, πάνω απ' όλα χώρος στον οποίο οι άνθρωποι είναι ανίκανοι να χαρτογραφήσουν (νοητά) είτε τις δικές τους θέσεις είτε την αστική ολότητα μέσα στην οποία τοποθετούνται (...). Κατά συνέπεια, η απαλλοτρίωση στην παραδοσιακή πόλη προϋποθέτει την πρακτική ανάκτηση μιας αίσθησης της θέσης και την κατασκευή ή ανακατασκευή ενός αρθρωμένου συνόλου, απομνημονεύσιμου, το οποίο το ατομικό υποκείμενο μπορεί να χαρτογραφήσει ξανά και ξανά διαγράφοντας τις πιθανές τροχιές κίνησής του. (...)»

Fredric Jameson, *Το Μεταμοντέρνο, ή η πολιτισμική λογική του ύστερου καπιταλισμού* (1984) αποσπάσματα από τις εκδόσεις ΝΕΦΕΛΗ για την ελληνική γλώσσα (1999)

Η διπλωματική εργασία επιχειρεί την ανάπλαση και ενοποίηση του παραλιακού μετώπου του Βόλου μεταξύ του κτιρίου του πανεπιστημίου (Παπαστράτος) και του χειμάρρου Αναύρου. Συμπεριλαμβάνονται σε αυτή το πάρκο του Αγίου Κωνσταντίνου, οι εγκαταστάσεις του Ξενία και το πάρκο του Αναύρου.

Η περιοχή μελέτης είναι ένας από τους ελάχιστους, και απολύτως αναγκαίους για την πόλη, αυτού του μεγέθους ανοιχτός δημόσιος χώρος.

Ως τέτοιος εδώ και μεγάλο διάστημα αποτελεί το πεδίο σύγκρουσης μεταξύ των δημοσίων και ιδιωτικών συμφερόντων. Ο ιδιωτικός τομέας επιχειρεί διαρκώς την επέκτασή του και την εκμετάλλευση ολοένα και μεγαλύτερου τμήματος του πάρκου, μέσω της αλλαγής χρήσης του από ελεύθερο ανοιχτό δημόσιο χώρο πρασίνου σε πεδίο τουριστικών εγκαταστάσεων.

Προσεγγίζοντας κανείς τη περιοχή μελέτης διαπιστώνει ότι κυριαρχείται από πολλών ειδών εμπόδια και διαχωρισμούς οι οποίοι τον κρατούν κατακερματισμένο, μη δίνοντας στον επισκέπτη τη δυνατότητα συνολικής του σύλληψης, αποδοχής, μετακίνησης και χρήσης του με ευκολία σε όλο του το εύρος. Αυτή η κατάσταση, σε συνδυασμό με το οργανικό, ασαφές και μη ενιαίο θαλάσσιο όριο του πάρκου του Αναύρου, διαφοροποιούν το συγκεκριμένο τμήμα από τις υπόλοιπες δομές που απαρτίζουν το μέτωπο του Βόλου, οι οποίες είναι κατά κανόνα μεγαλύτερες, καθαρότερες και πιο διακριτές. Αντίστοιχα η πλευρά του προς την πόλη παρουσιάζει μια σειρά σημαντικών εμποδίων (parking, καφετέριες, φυτεύσεις κ.α.) τα οποία το κάνουν να λειτουργεί περισσότερο σαν διαχωριστικό όριο της πόλης με τη θάλασσα παρά σύνδεσή του.

Με βάση όλα αυτά, στόχος της εργασίας μας είναι να προτείνουμε έναν σχεδιασμό της συγκεκριμένης περιοχής ο οποίος θα αποκαθιστά, θα διασφαλίζει και θα εντείνει τον δημόσιο χαρακτήρα της, καθώς επίσης και τη μεγαλύτερη, ευκολότερη πρόσβαση και χρήση του από την κοινωνία του Βόλου. Παράλληλα θα την ενοποιεί και θα την αποκαθιστά ως ένα ακόμα καθαρό και διακριτό τμήμα του μετώπου της πόλης, αντίστοιχου μεγέθους με τα υπόλοιπα. Ο κίνδυνος της υπερβολικής ομοιογένειας και πιθανής μονοτονίας που αυτή μπορεί να παράγει είναι αντιληπτός και αντιμετωπίζεται με τον σχεδιασμό διαφορετικών ποιοτήτων και αντικειμένων σε κάθε κλίμακα, οι οποίοι ενώ δεν κλονίζουν την αίσθηση του όλου, του ενιαίου και της συνέχειας, προσφέρουν τοπόσημα, ενδιαφέρον και πιθανότητα έκπληξης. Όλα αυτά γίνονται με σκοπό να δώσουμε στους χρήστες της τη δυνατότητα αυτού που ο Fredric Jameson ονομάζει «γνωσιολογική χαρτογράφηση»

(cognitive mapping), δηλαδή το να μπορεί ο επισκέπτης/κάτοικος της περιοχής να αντιληφθεί το σύστημα στο οποίο βρίσκεται στον ευρύτερο δυνατό βαθμό, καταφέροντας έτσι να αποκτήσει μια πιο οικεία, ενεργή και συλλογική σχέση με το γύρω του περιβάλλον.

Στις ακόλουθες σελίδες δίνουμε μια εικόνα αυτής της συνθήκης που περιγράφουμε και παράλληλα παρουσιάζουμε τις αρχικές μεθόδους προσέγγισης του σχεδιασμού:

Στις σελίδες 4-5 βλέπει κανείς τη θέση της περιοχής μελέτης στο σύστημα της πόλης του Βόλου, καθώς επίσης και τη σχέση της με τα υπόλοιπα τμήματα της ακτογραμμής.

Στη σελίδα 9 επιχειρείται μια προσπάθεια κατανόησης της σχέσης του ανθρώπου με την περιοχή, μέσω της χαρτογράφησης της και κατανομής των χωρικών ποιοτήτων της με βάση την προσβασιμότητα και την ευκολία κίνησης.

Στην επόμενη σελίδα παρουσιάζονται τέσσερις χάρτες που περιγράφουν α) την κίνηση του αυτοκινήτου, β) το ιδιοκτησιακό καθεστώς της περιοχής, γ) της χρήσεις που εντοπίζονται σε αυτή, καθώς και δ) μια παρουσίαση της κίνησης μέσω ποδηλάτου κατά μήκος της, η οποία βοηθάει στο να έχουμε μια πιο βιωματική αντίληψη της κατάστασης μετακίνησης.

Στη συνέχεια γίνεται μια παρουσίαση τριών ειδών «διαχωρισμών» που εντοπίζονται μέσω της μέχρι τώρα ανάλυσης και τους οποίους εμείς καλούμαστε να άρουμε. Αυτοί είναι α) ο διαχωρισμός της πόλης με τη θάλασσα που προξενεί συνολικά το πάρκο, β) ο κεντρικός διαχωρισμός στα δύο της περιοχής μελέτης, που προκαλείται από μια πύκνωση εγκαταστάσεων, ιδιωτικών χρήσεων και περιφράξεων (π.χ. Ξενία, καφετέριες, ναυτιλιακός όμιλος) και γ) επιμέρους κατακερματισμοί της περιοχής λόγω της ύπαρξης μικρότερων εμποδίων (φυτεύσεις και διαφορές στάθμης στο πάρκο του Αγίου Κωνσταντίνου, διάφορες κατασκευές και μια καφετέρια στο πάρκο του Αναύρου).

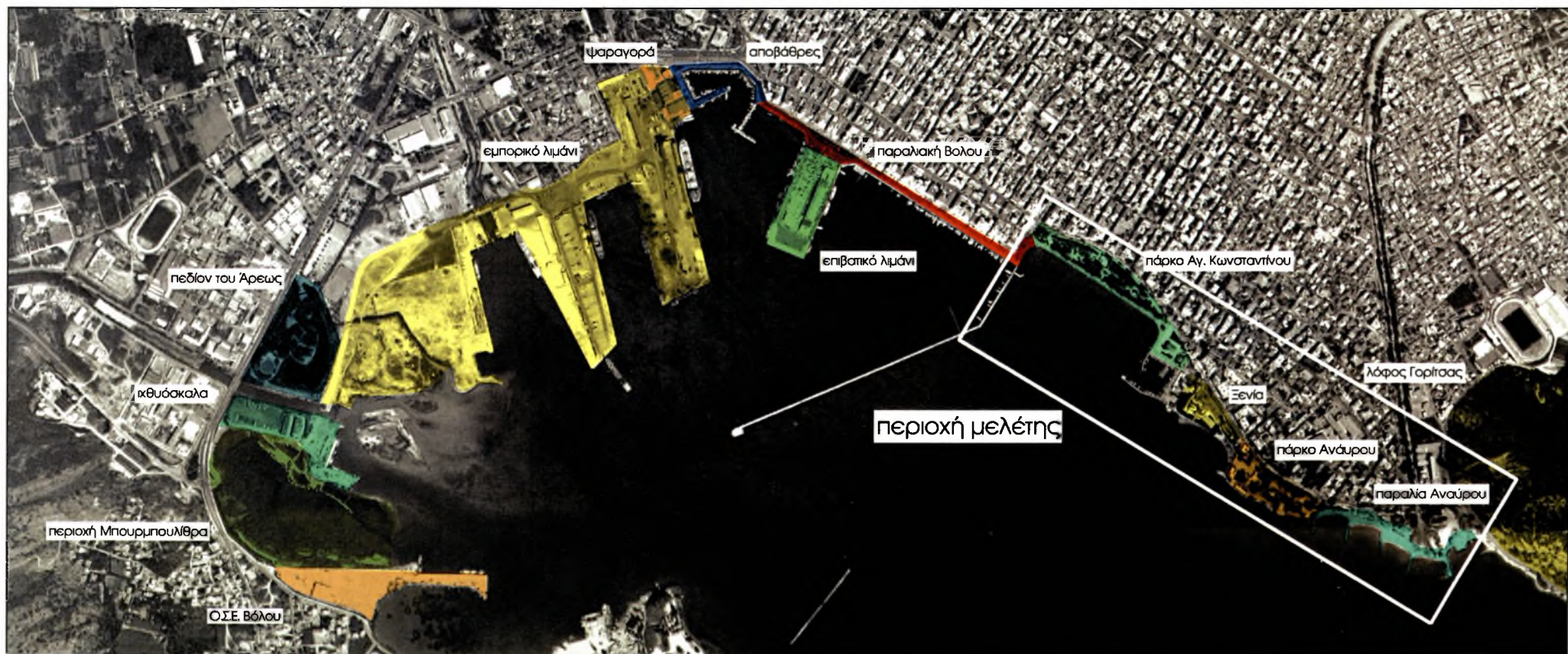
Αμέσως μετά, στη σελίδα 14, παρουσιάζουμε μια πρώτη κίνηση απέναντι σε όλα αυτά, η οποία είναι η ανίχνευση και παρουσίαση των προβολών στη θάλασσα των δρόμων που είναι κάθετοι στο πάρκο. Αυτό το δεδομένο επιλέγεται ως ένα από τα βασικά εργαλεία του σχεδιασμού, καθ' ότι με τη «διάνοιξη» αυτών των αξόνων (με μια σειρά τρόπους) εντείνεται η σχέση με τη θάλασσα σε μεγάλο μέρος της πόλης. Πλέον ο κάτοικος του Βόλου μέσω του Ιπποδάμειου πολεοδομικού συστήματος, θα μπορεί με μεγαλύτερη ευκολία να βλέπει τη θάλασσα από κάθε σταυροδρόμι και να αντιλαμβάνεται πιο ξεκάθαρα τη σχέση της θέσης του με την υπόλοιπη πόλη και τα φυσικά στοιχεία που την περιβάλλουν.

Εν συνέχεια (σελίδα 15) παρουσιάζεται μια διαγραμματική απεικόνιση της συνολικής σχεδιαστικής προσέγγισης της εργασίας. Η ενοποίηση της

περιοχής επιχειρείται με την «εκκαθάριση» των σημείων που περιγράψαμε μόλις προηγουμένως, η οποία σε συνδυασμό με την ένταση των οριζόντιων διαδρομών που επιχειρούμε δημιουργούν ένα νέο δίκτυο, το οποίο μπορεί να αποτελέσει την «επέκταση» του αστικού ιστού στο ενδιάμεσο μεταξύ κτισμένου περιβάλλοντος και θάλασσας. Όπως είναι εμφανές, επεμβαίνουμε στο σχήμα της ακτογραμμής με μεγάλες καθαρές κινήσεις οι οποίες κάνουν την περιοχή ένα ακόμα διακριτό και συνεχές τμήμα του συνόλου του μετώπου του Βόλου. Στη συνέχεια κυρίαρχο ρόλο παίζουν οι έξι πύργοι που προσθέτουμε σε χαρακτηριστικά σημεία, οι οποίοι με την επαναλαμβανόμενη εικόνα τους αλλά και τη χρήση τους (δυνατότητα περισκοπικής και από μεγάλο ύψος θέασης της περιοχής) δίνουν την ευκαιρία σύλληψης του συνόλου το πάρκου ως ένα σύστημα κοινών διακριτών δομών. Με την εξαίρεση του Ξενία και του Αγίου Κωνσταντίνου αφαιρούμε τα υπάρχοντα κτίσματα και στη θέση τους προσθέτουμε νέα τα οποία προξενούν κάποια ένταση χρήσεων και πόλους έλξης. Τα τελευταία δημιουργούνται μέσω εδαφικών πτυχώσεων, μεγιστοποιώντας την έκταση του ανοιχτού δημόσιου χώρου ο οποίος πλέον περιλαμβάνει και τις στέγες τους, ενώ βεβαίως αποκτούν μια ιδιαίτερη και στενή σχέση με το έδαφος αφήνοντας τους πύργους να αποτελούν το κυρίαρχο ψηλό στοιχείο. Το μέτωπο του πάρκου προς την πόλη ομογενοποιείται σε έναν συνεχή δρόμο μικρής κυκλοφορίας και ταχύτητας, ενώ οι απαιτήσεις για χώρους στάθμευσης καλύπτονται από τρία νέα κτίρια parking τα οποία επουλώνουν κενά στον αστικό ιστό και δημιουργούν κατά κάποιο τρόπο τρεις διαφορετικές εισόδους στην περιοχή.

Ακολουθούν κάποιες πιο λεπτομερειακές κατόψεις, καθώς επίσης μια πρώτη παρουσίαση των πύργων (όψεις, κατόψεις και τομές).

παραλιακή Βολου

επιβατικό λιμάνι

πάρκο Αγ. Κωνσταντίνου

λόφος Γορίτσας

Ξενία

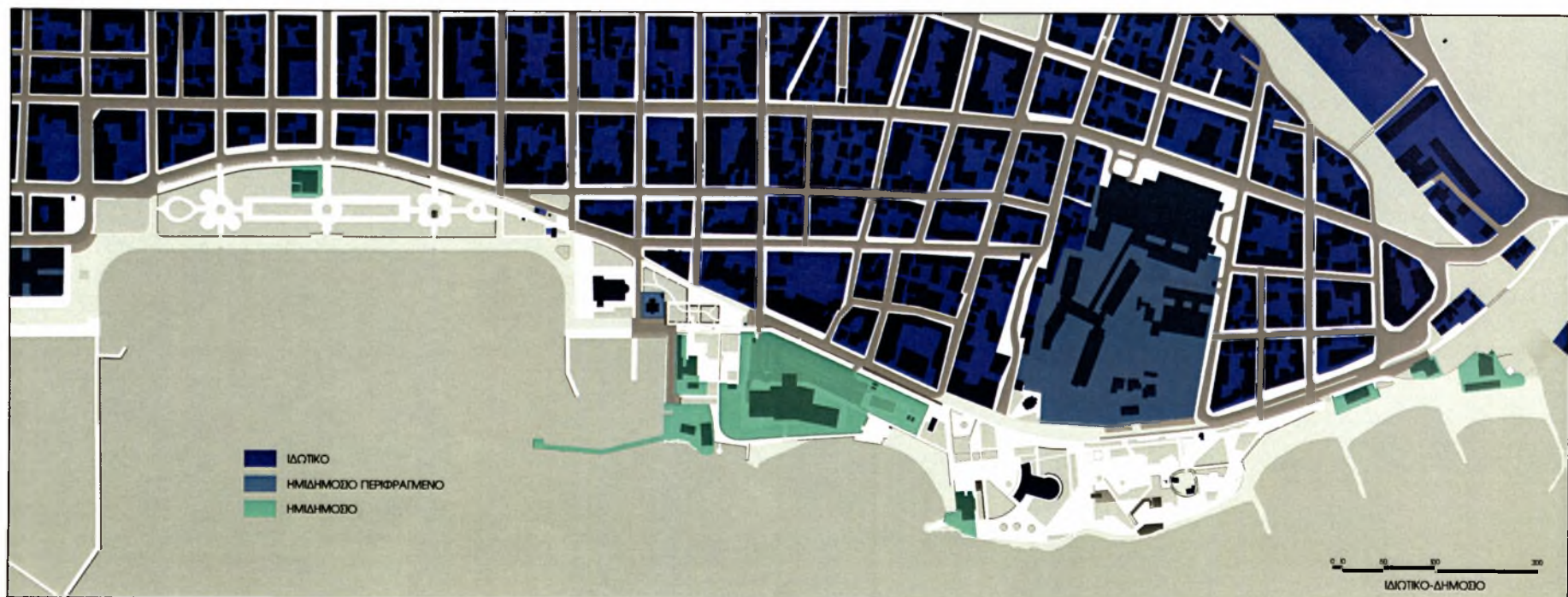
περιοχή μελέτης

πάρκο Αναύρου

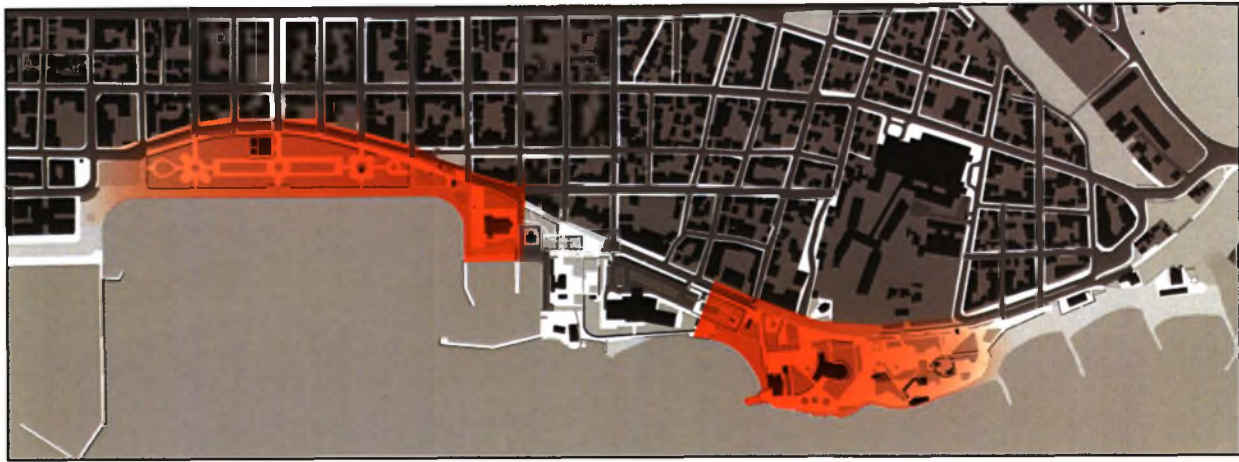
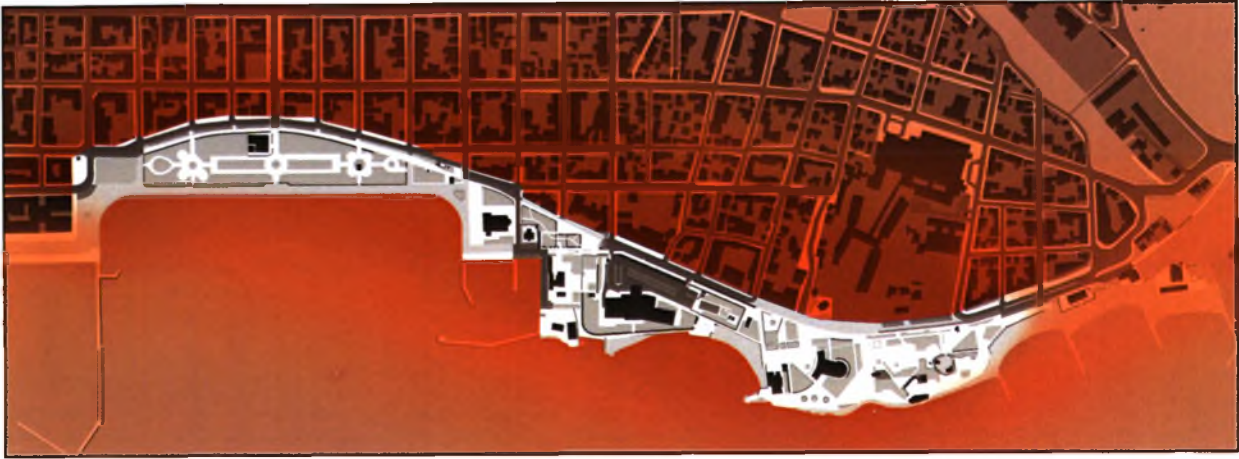
παραλία Αναύρου

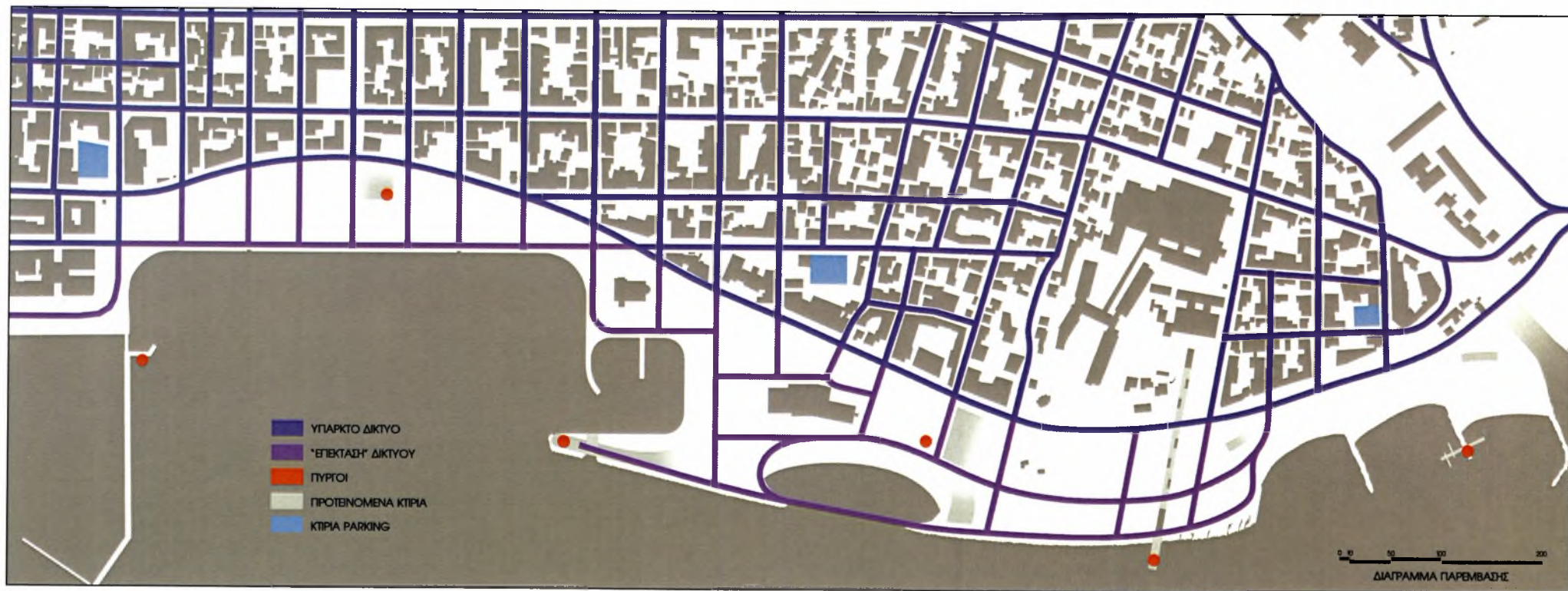

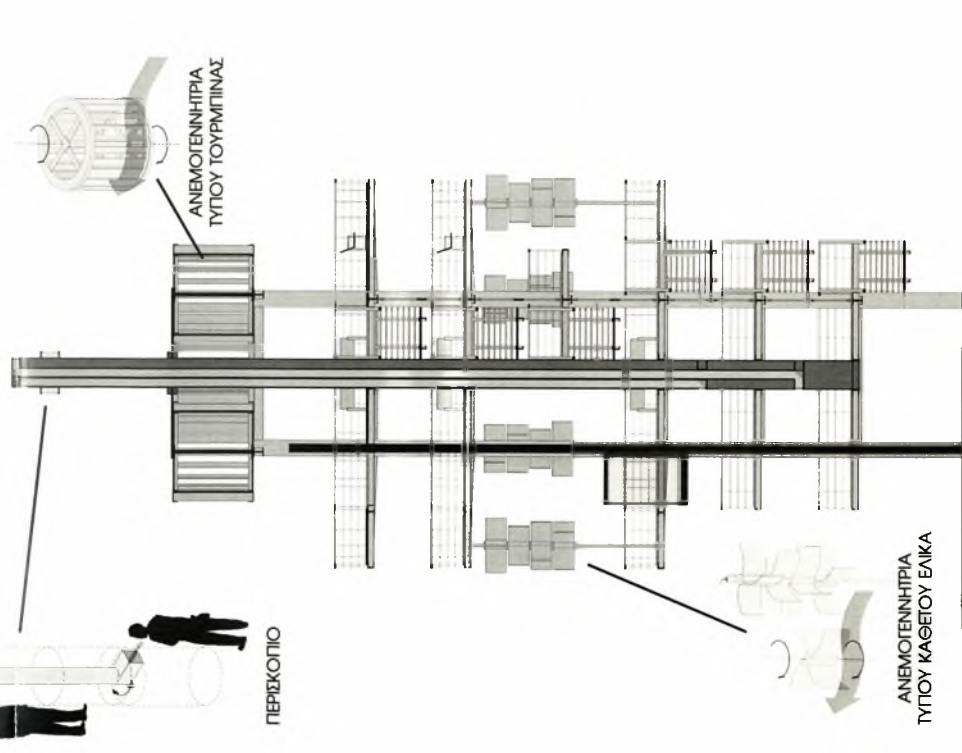
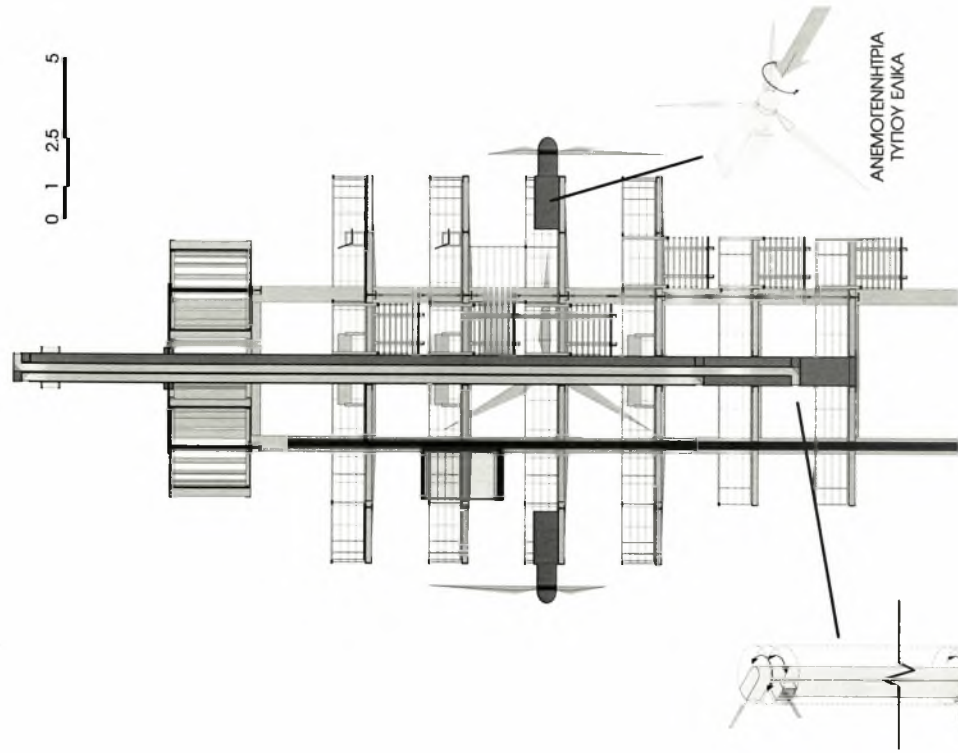

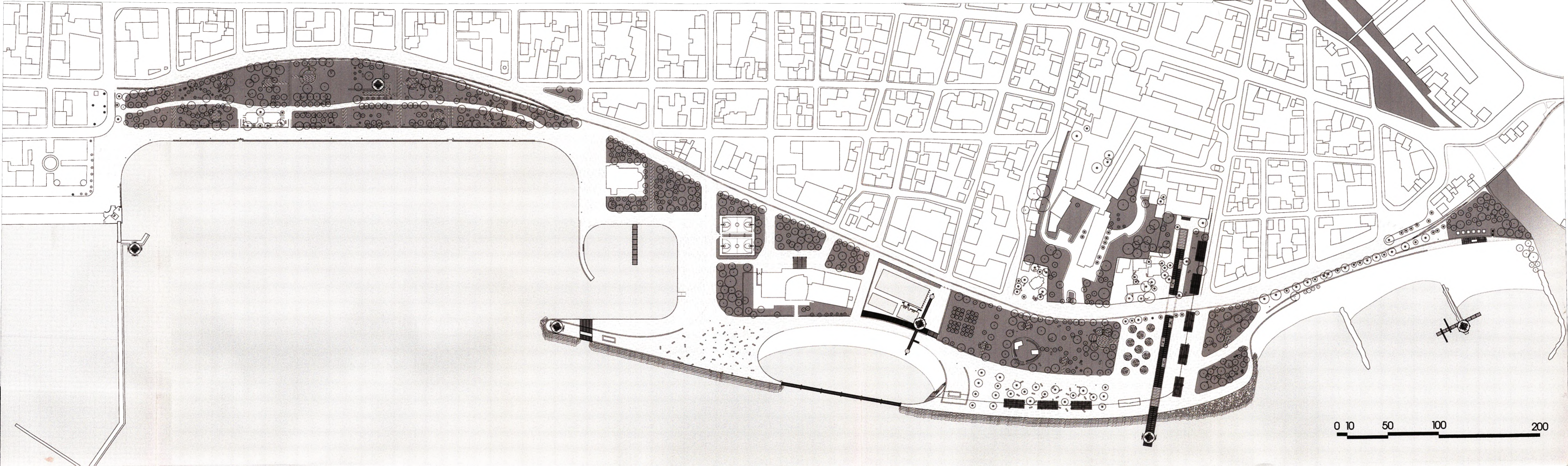

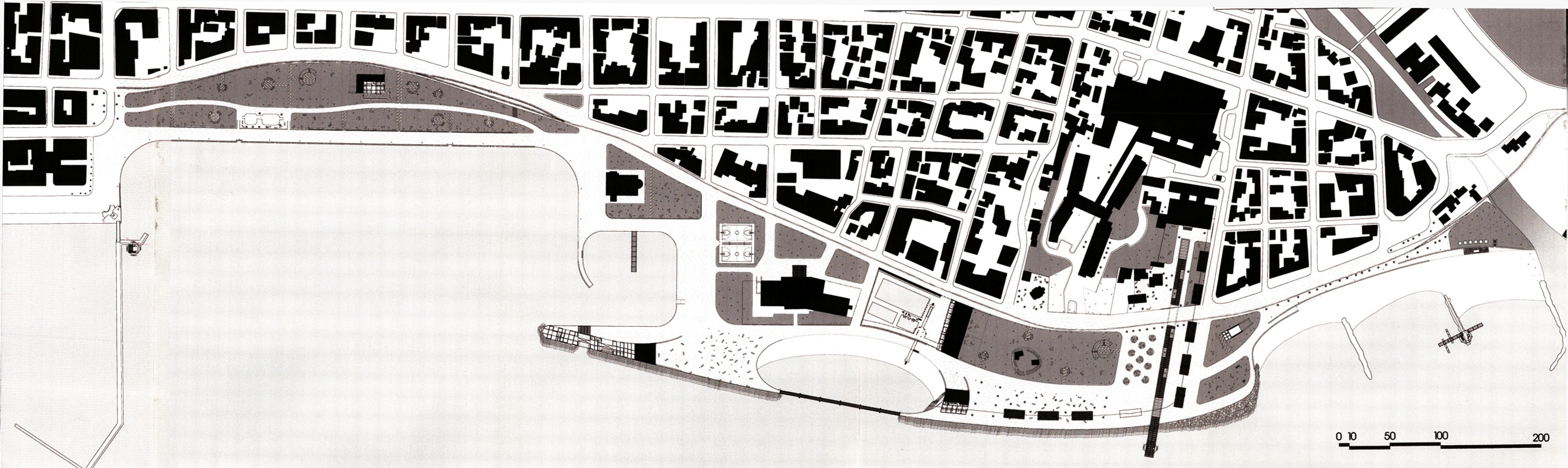

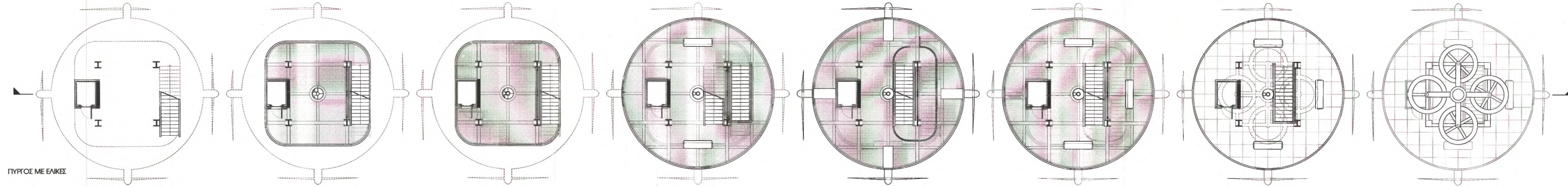
0 1 2.5 5

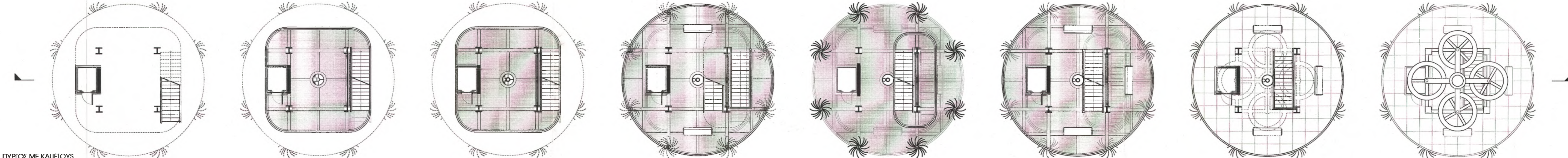

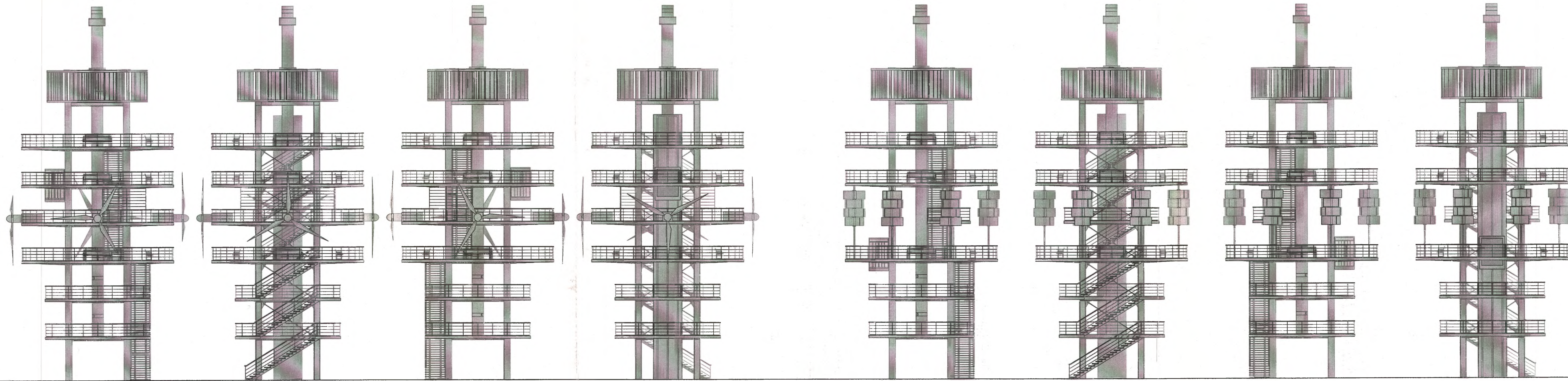
ΠΥΡΓΟΣ ΜΕ ΕΛΙΚΕΣ

ΠΥΡΓΟΣ ΜΕ ΚΑΥΕΤΟΥΣ
ΕΛΙΚΕΣ

0 1 2.5 5

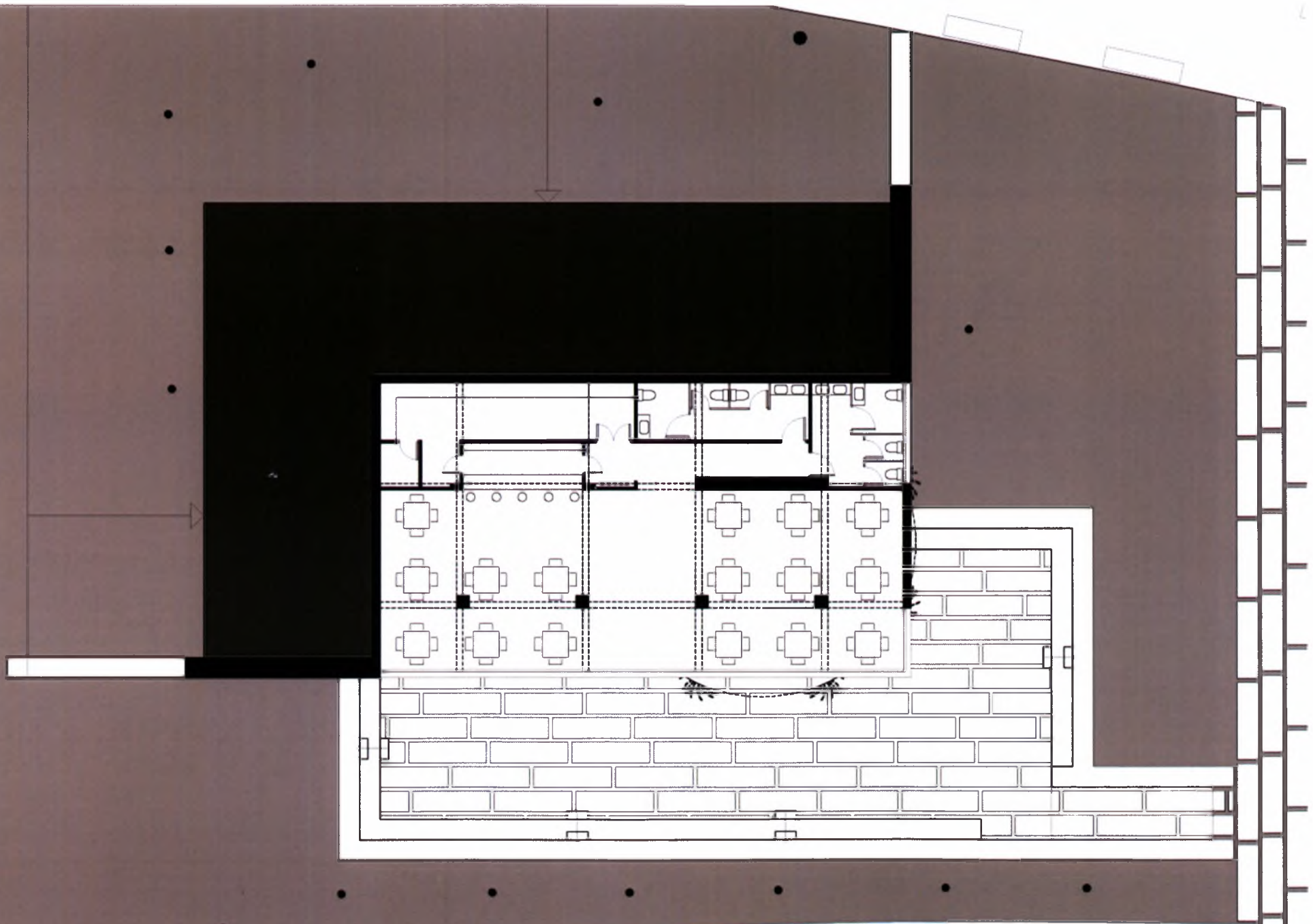
ΠΥΡΓΟΣ ΜΕ ΕΛΙΚΕΣ

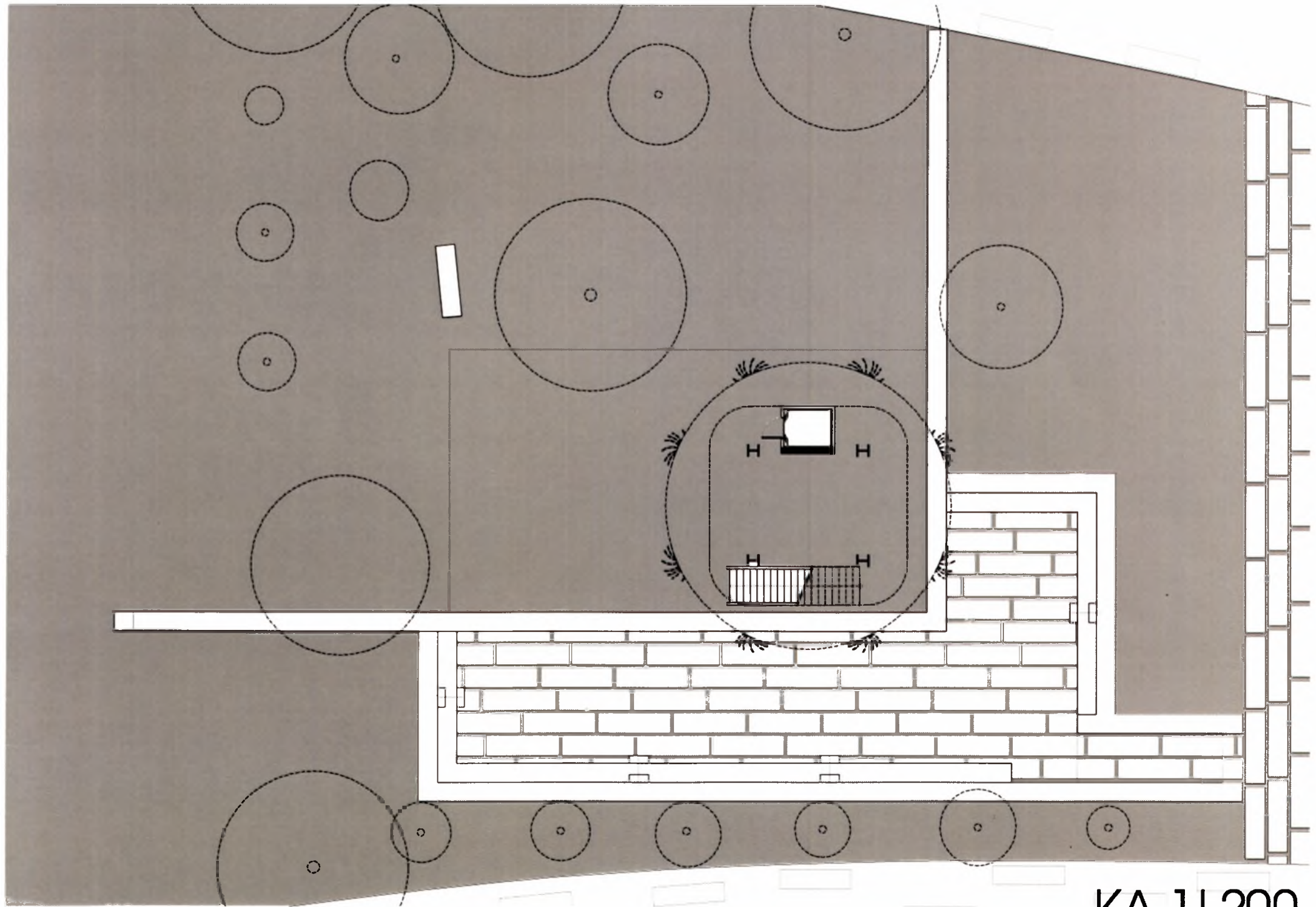
ΠΥΡΓΟΣ ΜΕ ΚΑΘΕΤΟΥΣ ΕΛΙΚΕΣ

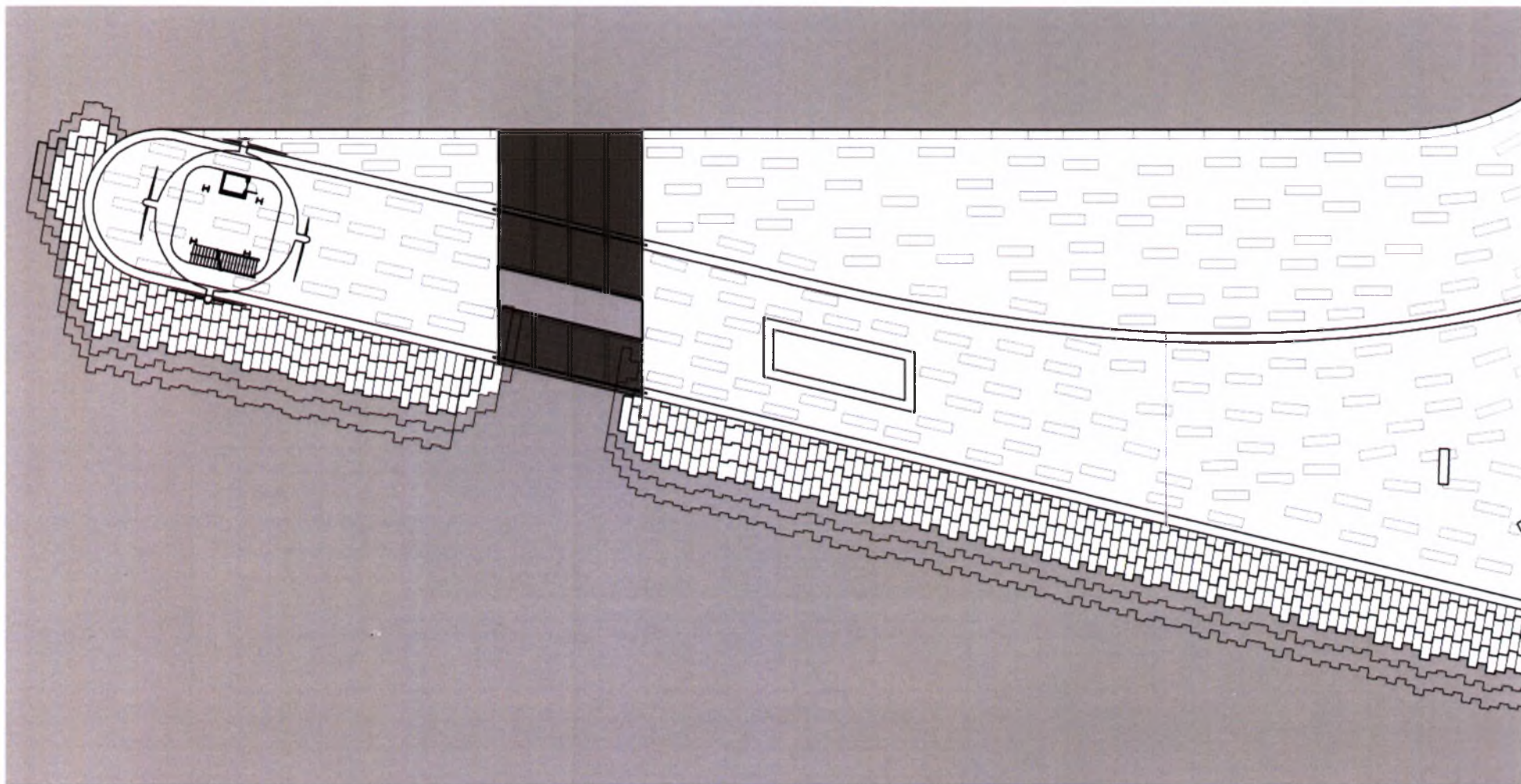
0 1 2.5 5

ΚΑΤΟΨΕΙΣ ΝΕΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ

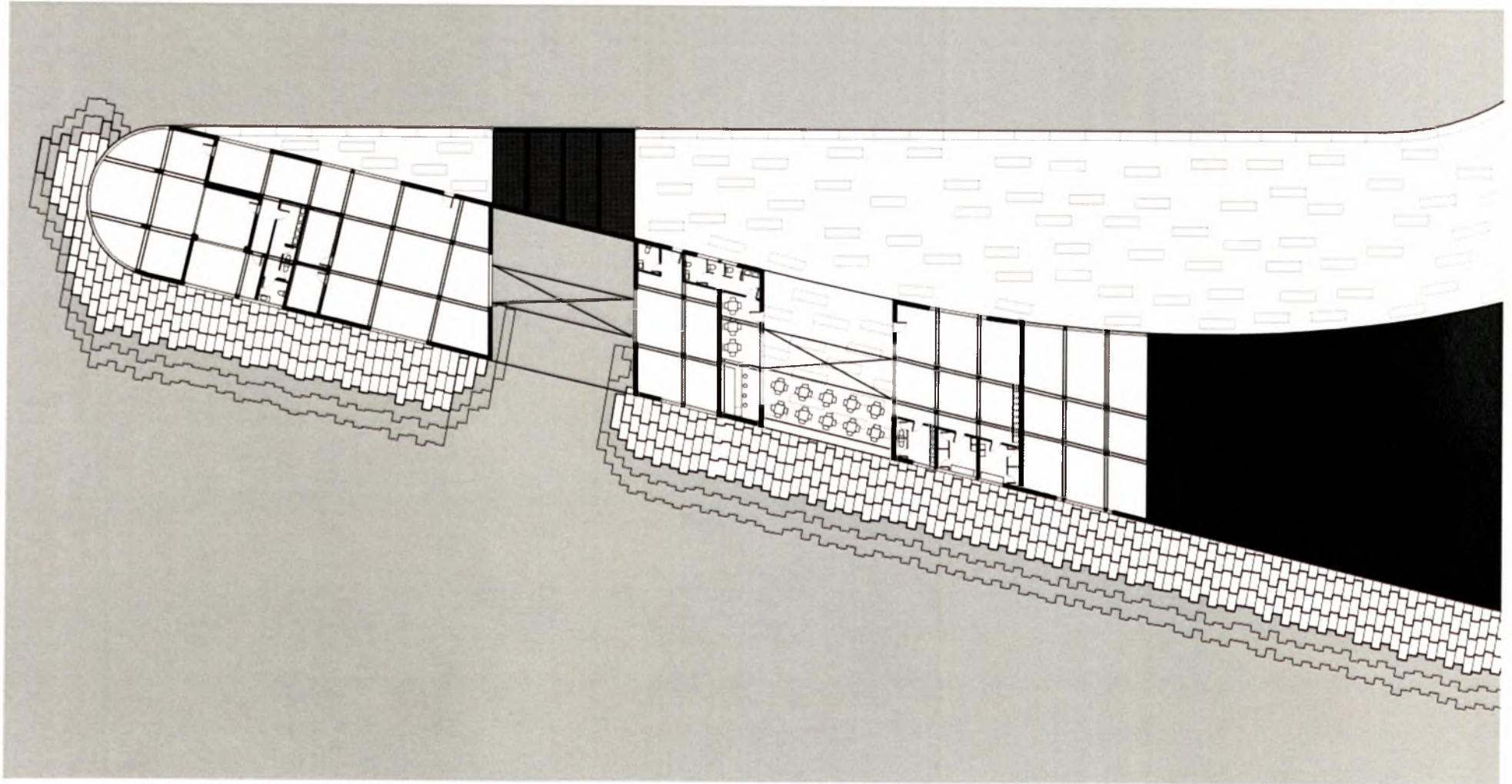
КА 11 200

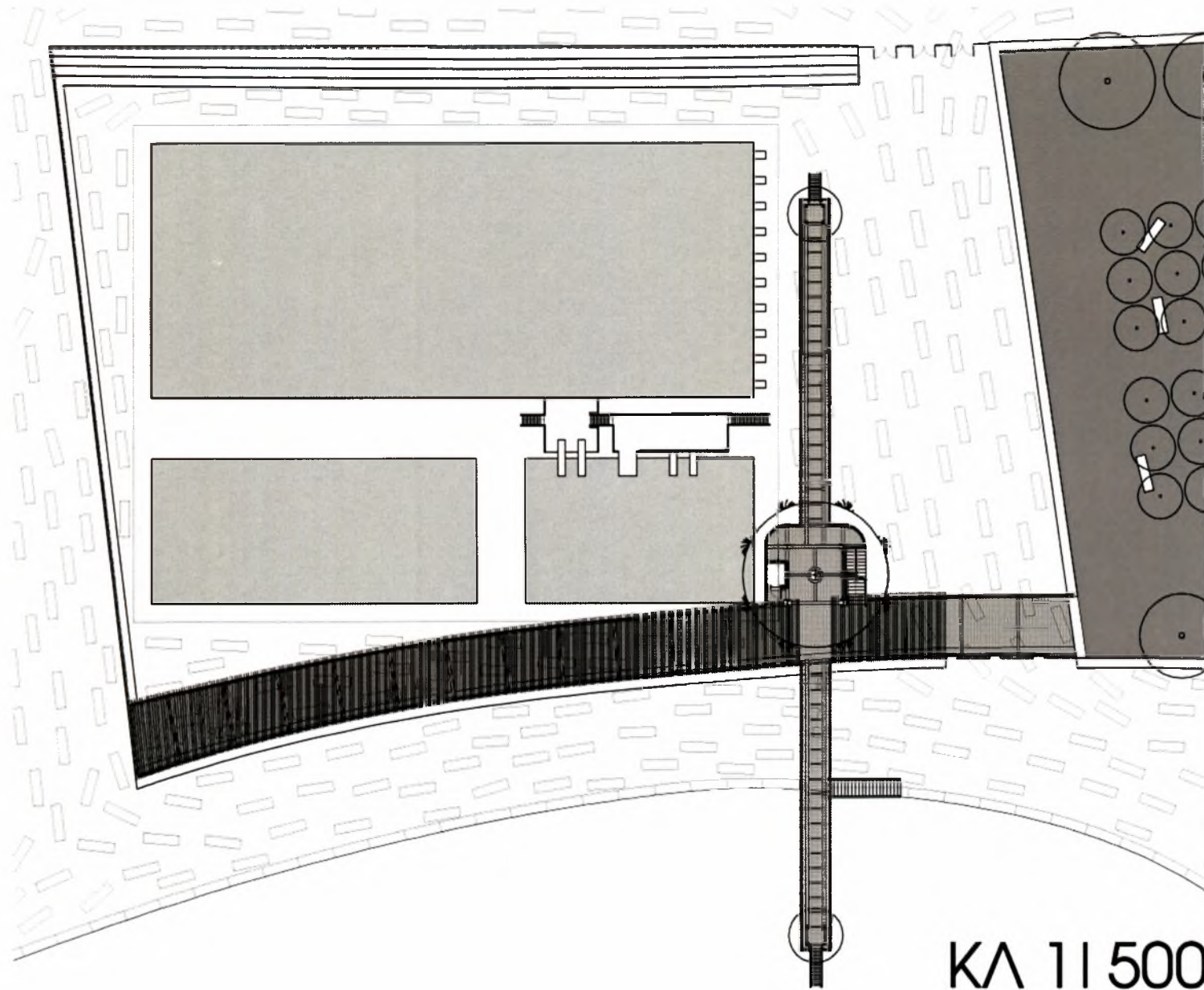

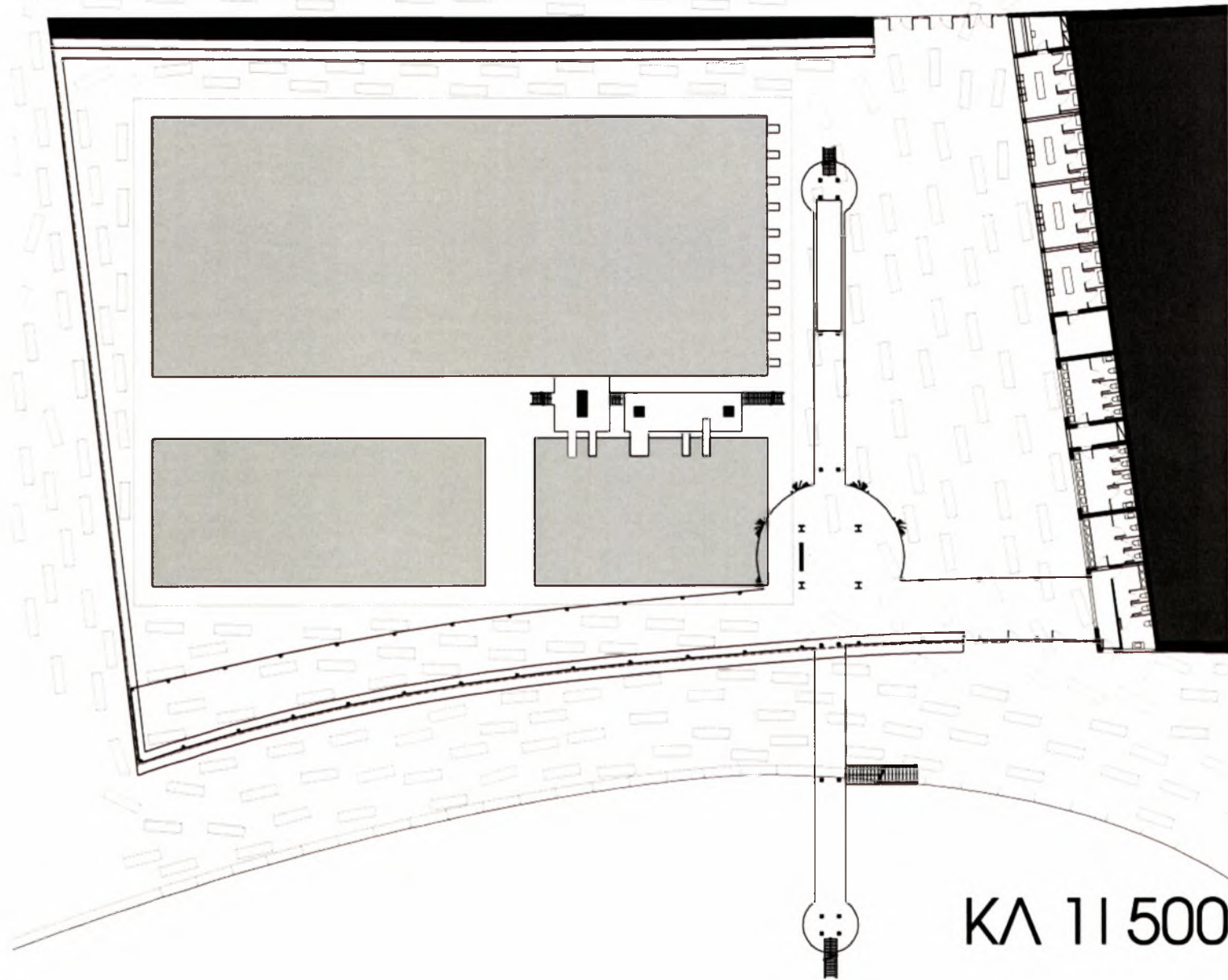
KA 11 500

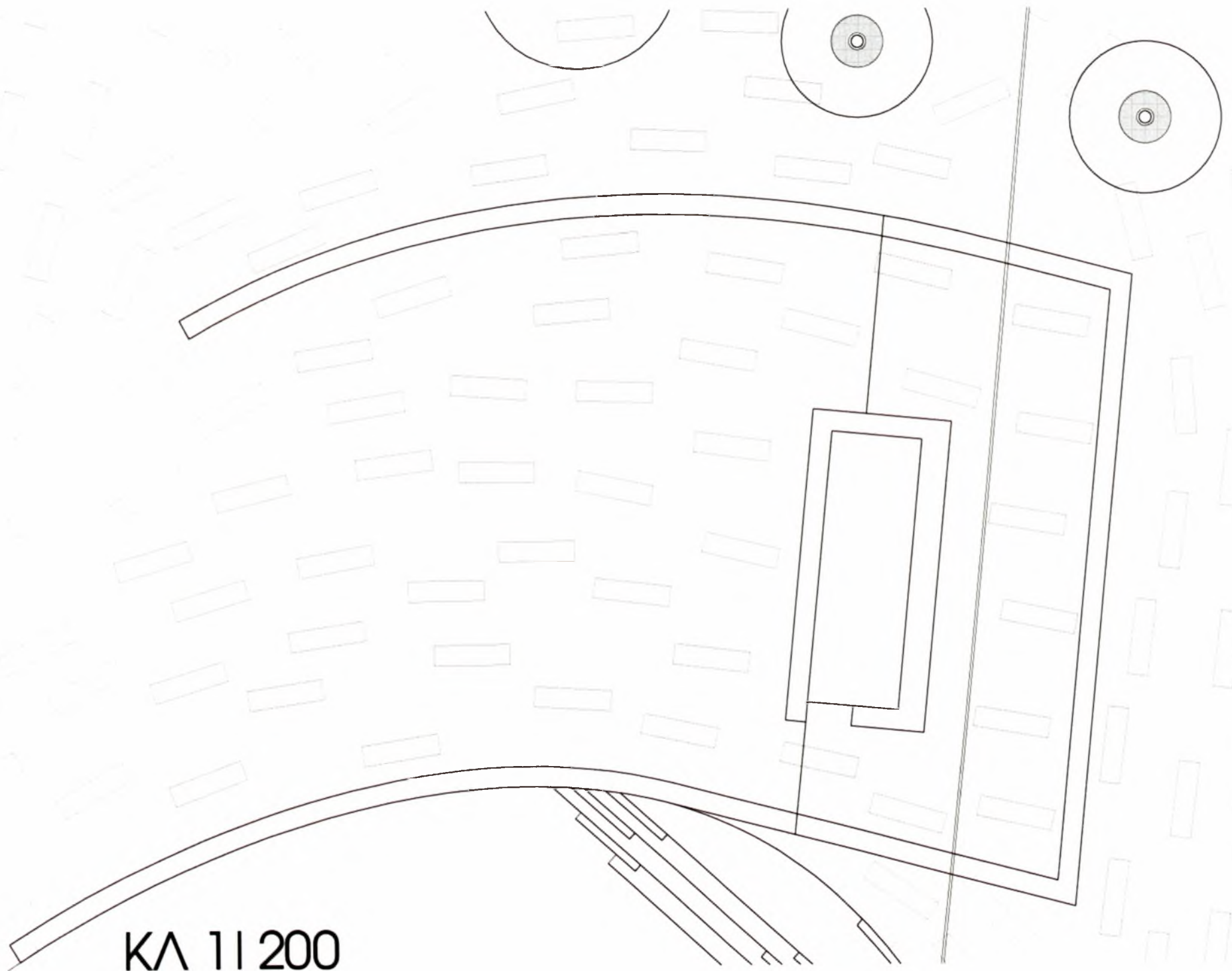
KA 1 | 500

KA 11 500

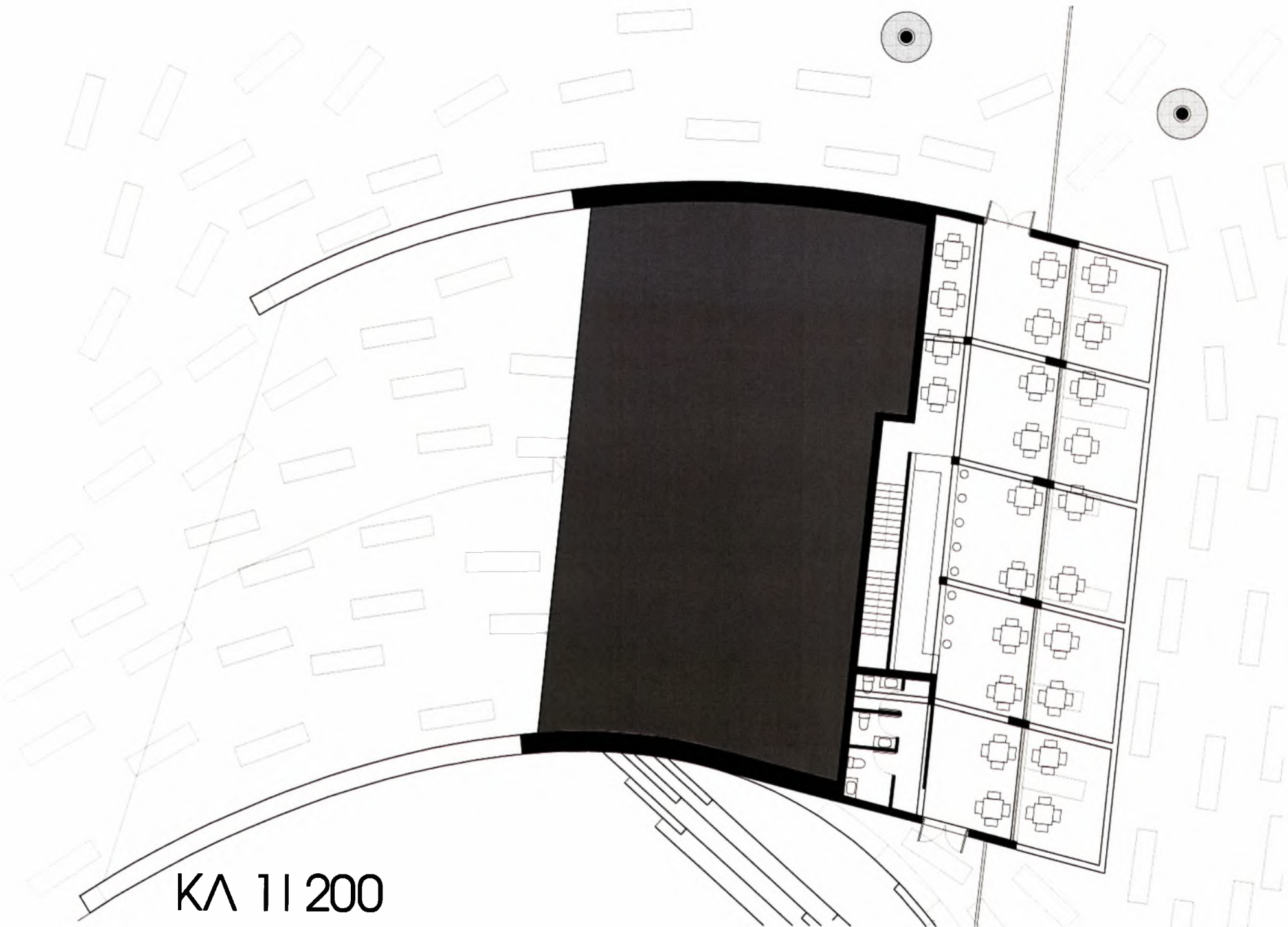

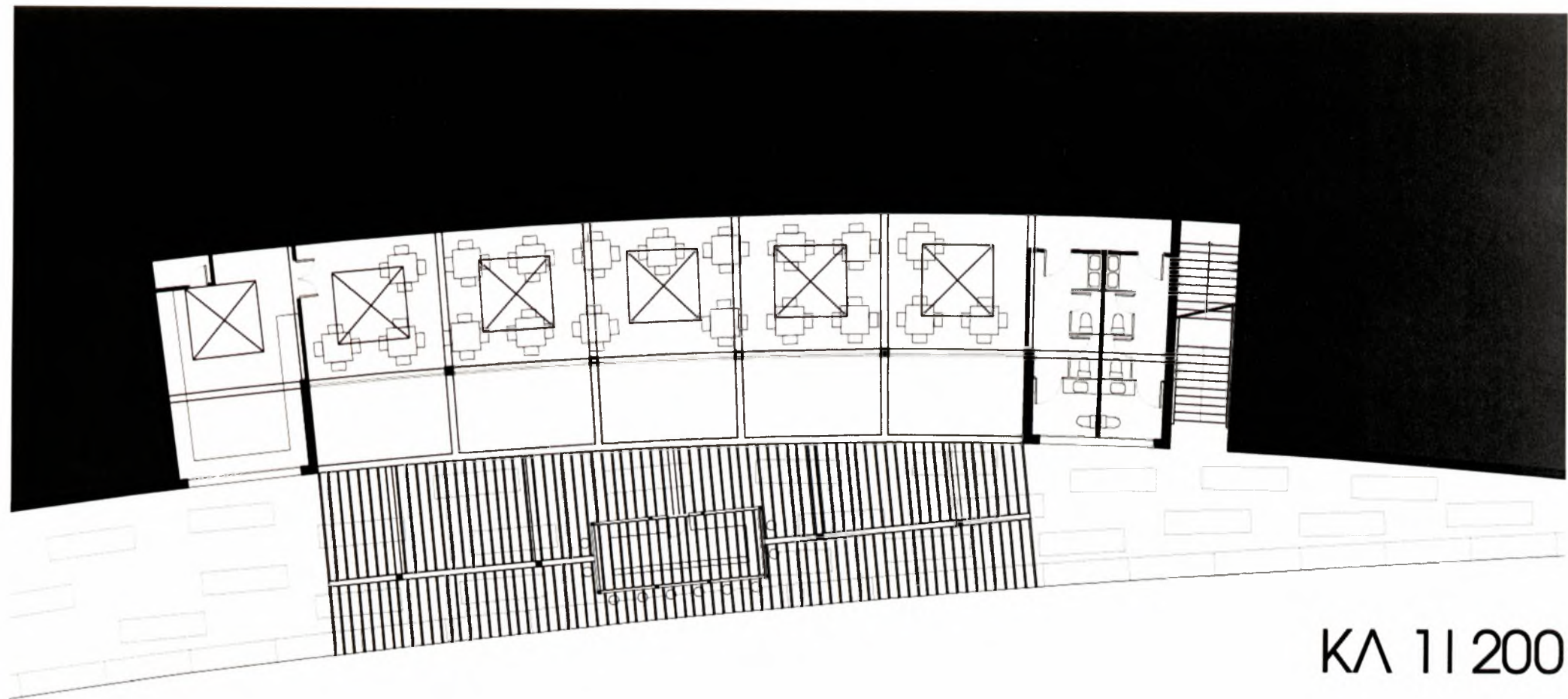
KA 11 500

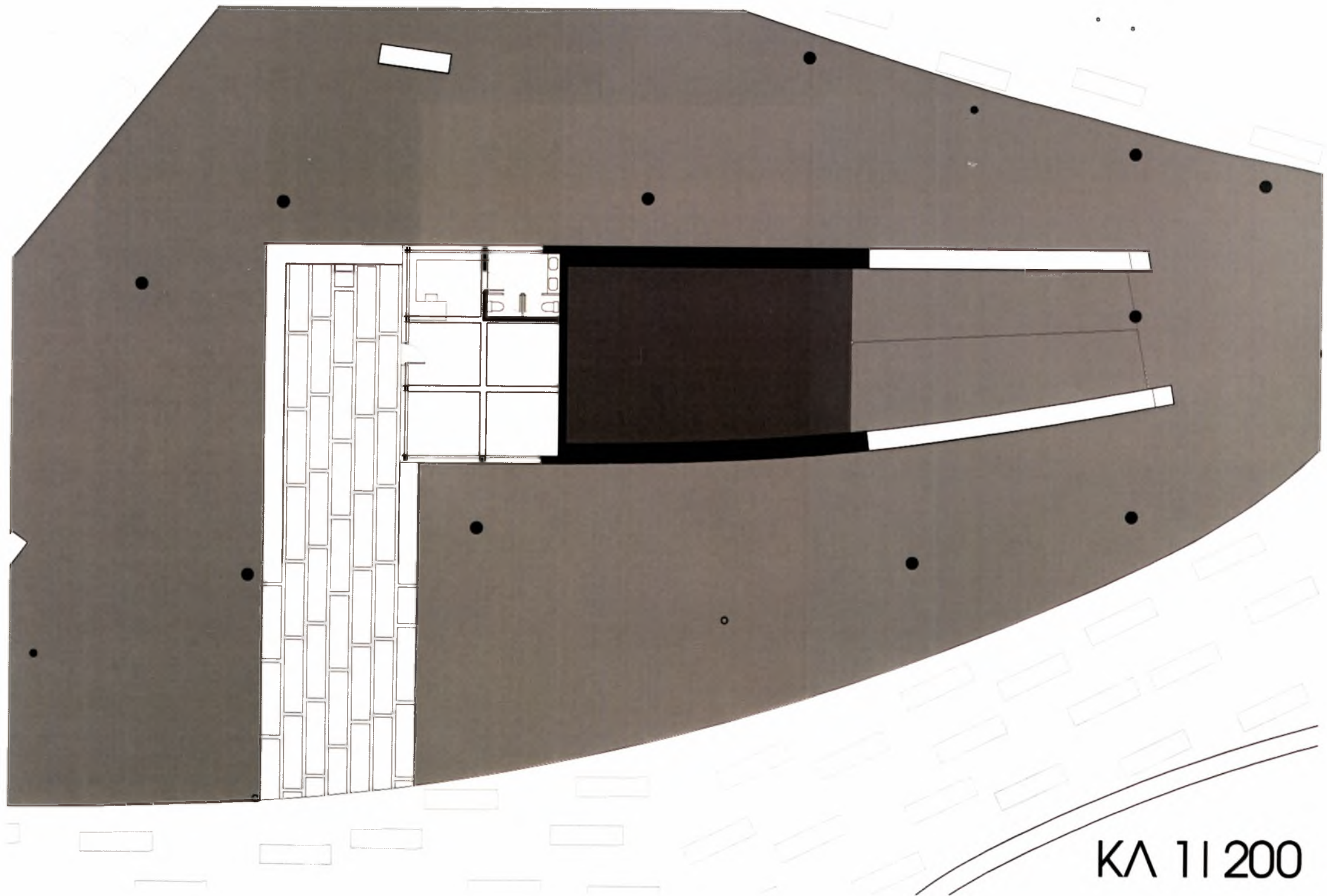
KA 11 200

KA 11 200

KA 11 200

KA 11 200

ΠΑΠΑΓΚΙΚΑΣ, ΓΙΟΡΓΟΣ	
ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ, ΑΝΝΑ	
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ	
"Σχεδιασμός του κειμένου"	
ΤΙΤΛΟΣ	
του Βιβλίου από το Ηρώο "	
ΑΡΧΗ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΔΑΝΕΙΖΟΜΕΝΟΥ
25/1/12	
29/5/13	
01/11/11	

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ**

Τηλ.: 24210 ~~7760-64~~ 06300-(

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

004000108416

